

The background of the entire page is a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance. The title text is centered in the upper half of the page.

TRUDNE ZACHOWANIA UCZNIÓW

MAŁGORZATA MICHALCZUK

TRUDNE ZACHOWANIA

TO ZACHOWANIA, KTÓRE PRZESZKADZAJĄ DOROSŁYM, JAK I SAMYM DZIECIOM ORAZ NEGATYWNIE ODBIJAJĄ SIĘ NA ATMOSFERZE RELACJI RODZICA Z DZIECKIEM.

POJAWIAJĄ SIĘ MIĘDZY INNYMI GDY:

- DAŻENIA DZIECKA SPOTYKAJĄ SIĘ ZE ZDECYDOWANIE INNYMI DAŻENIAMI DOROSŁEGO.
- DZIECKO DOŚWIADCZYŁO JUŻ WCZEŚNIEJ, ŻE ZWIĘKSZAJĄC OPÓR JEST W STANIE OSIĄGNAĆ SWÓJ CEL.
- DZIECKO NIE ROZUMIE POTRZEBY WYKONANIA POLECENIA.
- DZIECKO NIE WIE CO INNEGO MOGŁOBY ZROBIĆ W TEJ SYTUACJI.
- DZIECKO OTRZYMUJE SPRZECZNE KOMUNIKATY.

RODZAJE TRUDNYCH ZACHOWAŃ

1. ZACHOWANIE NIEODPOWIEDNIE, NIEWŁAŚCIWE (ALE NIE NARUSZAJĄCE DYSCYPLINY, ZACHOWANIA, KTÓRE PRZESZKADZAJĄ).
2. ZACHOWANIA NARUSZAJĄCE DYSCYPLINĘ (ALE NIE AGRESYWNE).
3. AGRESJA (ALE NIE PRZEMOC).
4. PRZEMOC.

AGRESJA I PRZEMOC

ZŁOŚĆ □ AGRESJA □ PRZEMOC

1. ISTNIENIE NIERÓWNOWAGI SIŁ POMIĘDZY SPRAWCĄ A OFIARĄ
2. DŁUGOFALOWY CHARAKTER ZJAWISKA
3. CYKLICZNOŚĆ ZACHOWAŃ
4. WYSTĘPOWANIE SZTYWNYCH RÓL – SPRAWCY, OFIARY, ŚWIADKA

PRZYCZYNY AGRESJI I PRZEMOCY UCZNIÓW

1. CZYNNIKI BIOLOGICZNE

1. CZYNNIKI TEMPERAMENTALNE
2. WYSOKI POZIOM HORMONÓW
3. ZABURZONA DYNAMIKA PRZEBIEGU PROCESÓW NERWOWYCH

2. WPŁYW ŚRODOWISKA RODZINNEGO

1. BRAK CIEPŁA I ZAANGAŻOWANIA ZE STRONY GŁÓWNEGO OPIEKUNA
2. PRYZYWALAJĄCA I TOLERANCYJNA POSTAWA WOBEC DZIECKA
3. BRUTALNE, AGRESYWNE ZACHOWANIA RODZICA

PRZYCZYNY AGRESJI I PRZEMOCY UCZNIÓW

3. WPŁYW GRUPY RÓWIEŚNICZEJ

1. NAŚLADOWANIE AGRESYWNYCH ZACHOWAŃ OSÓB WAŻNYCH
2. ZMNIJSZENIE SIĘ OSOBISTEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI („WSZYSCY TAK ROBIĄ”)
3. ZMNIJSZENIE KONTROLI POD WPŁYWEM GRUPY
4. ISTNIENIE NORM GRUPOWYCH DOPUSZCZAJĄCYCH AGRESJĘ

2. WPŁYW ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

1. CZYNNIKI ZWIĄZANE Z ORGANIZACJĄ NAUCZANIA
2. NIEWŁAŚCIWY SYSTEM NORM
3. NIEWŁAŚCIWA REAKCJA NA ZACHOWANIE AGRESYWNE
4. CZYNNIKI ZWIĄZANE Z RELACJAMI UCZEŃ – NAUCZYCIEL - RODZIC

FORMY AGRESJI I PRZEMOCY SZKOLNEJ

1. FIZYCZNA

1. BEZPOŚREDNIA
2. POŚREDNIA

2. SŁOWNNA I NIEWERBALNA

1. BEZPOŚREDNIA
2. POŚREDNIA

CELE AGRESJI DZIECI I MŁODZIEŻY

1. BADANIE MOŻLIWOŚCI I GRANIC TEGO, CO DOZWOLONE, WYZNACZANIE TERYTORIUM.
2. POZYSKANIE UWAGI, WSPARCIA, MIŁOŚCI.
3. ODREAGOWANIE NAPIĘCIA, FRUSTRACJI.
4. WYRÓWNANIE KRZYWD, PRZYWRÓCENIE SPRAWIEDLIWOŚCI.
5. OBRONA PRZED ZAGROŻENIEM, PRZEZWYCIĘŻENIE STRACHU.
6. WYPRÓBOWANIE SWOJEJ SIŁY.
7. OBRONA LUB ZAPEWNIENIE SOBIE POZYCJI W GRUPIE.
8. PODNIESIENIE POCZUCIA WŁASNEJ WARTOŚCI.
9. OBRONA SWOICH (CZYICHŚ) PRAW, WARTOŚCI, DÓBR MATERIALNYCH.
10. ZDOBYCIE SZACUNKU, UZNANIA.
11. ZDOBYCIE DÓBR MATERIALNYCH.

POMAGANIE DZIECIOM W RADZENIU SOBIE ZE ZŁOŚCIĄ

1. !!!!! ROZMOWA !!!!!!!

JEŚLI MASZ CZAS I MOŻLIWOŚĆ, POZWÓL DZIECKU SIĘ WYGADAĆ I WYSŁUCHAJ GO.

PODCZAS ROZMOWY:

- NIE PRZERYWAJ
- NIE KRYTYKUJ
- NIE OCENIAJ DZIECKA
- NIE BAGATELIZUJ
- DAJ PRAWO DO ZŁOŚCI
- ZROZUM I SPRÓBUJ ODZWIERCIEDLIĆ UCZUCIA DZIECKA
- SPRÓBUJ EMOCJONALNIE DOSTROIĆ SIĘ DO DZIECKA
- W DALSZEJ KOLEJNOŚCI – POMÓŻ ZNALEŹĆ ROZWIĄZANIE PROBLEMU

POMAGANIE DZIECIOM W RADZENIU SOBIE ZE ZŁOŚCIĄ

JEŚLI NIE MASZ MOŻLIWOŚCI POROZMAWIANIA Z DZIECKIEM OD RAZU, MOŻESZ POMÓC MU ROZŁADOWAĆ ZŁOŚĆ W INNY SPOSÓB:

- DAĆ MU JAKIEŚ ZADANIE WYMAGAJĄCE RUCHU, AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ
- ZMIENIĆ MU RODZAJ AKTYWNOŚCI
- ODIZOLOWAĆ OD BODŹCA LUB SYTUACJI WYWOŁUJĄCEJ ZŁOŚĆ
- „ZOSTAWIĆ W SPOKOJU”
- ZASKOCZYĆ CZYMŚ, ODWRÓCIĆ UWAGĘ, ROZŚMIESZYĆ
- PLASTYCZNE LUB MANUALNE SPOSOBY ODREAGOWYWANIA ZŁOŚCI

WPROWADZANIE I UTRZYMYWANIE GRANIC

JAK WPROWADZAĆ ZASADY?

- MŁODSZE DZIECI UCZ NA KONKRETACH.
- MÓW KONKRETNIE, A NIE OGÓLNIE.
- ZAMIENIAJ SŁOWA W CZYNY.
- WYJAŚNIJ DZIECKU, DLACZEGO CZEGOŚ NIE WOLNO ROBIĆ, ALE NIE TŁUMACZ SIĘ.
- DO WPROWADZENIA NOWYCH ZASAD W PRZYPADKU MAŁYCH DZIECI WYKORZYSTAJ ZABAWĘ.
- STARSZE DZIECI INFORMUJ Z GÓRY O OBOWIĄZUJĄCYCH ZASADACH I KONSEKWENCJACH ICH ZŁAMANIA.
 - KOMUNIKAT POWINIEN DOTYCZYĆ ZACHOWANIA, A NIE DZIECKA
 - BĄDŹ BEZPOŚREDNI I KONKRETNY
 - MÓW STANOWCZO, ALE SPOKOJNIE
 - DOKŁADNIE OKREŚLAJ KONSEKWENCJE
 - POPIERAJ SŁOWA DZIAŁANIAM

REAGOWANIE NA ŁAMANIE ZASAD

- 1. PROCEDURA UPEWNIANIA SIĘ** – GDY DZIECKO NIE REAGUJE, UPEWNIJ SIĘ, CZY USŁYSZAŁO LUB POPROŚ O POWTÓRZENIE ZASADY LUB POLECENIA
- 2. METODA OGRANICZONEGO WYBORU** – DAJ WYBÓR
- 3. TECHNIKA PRZECIĘCIA** – GDY DZIECKO „TARGUJE SIĘ” I PRÓBUJE PRZESUNĄĆ GRANICE DAJ SYGNAŁ ZAKOŃCZENIA ROZMOWY I ZAPOWIEDZ KONSEKWENCJĘ.
- 4. OCHŁONIĘCIE** – W SYTUACJI GNIEWU LUB ZDENERWOWANIA SPRÓBUJ „ODDZIELIĆ SIĘ” OD DZIECKA, INFORMUJĄC JE O TYM.

WYCIĄGANIE KONSEKWENCJI

1. KONSEKWENCJE NATURALNE

SĄ NATURALNYM, BEZPOŚREDNIM SKUTKIEM ZACHOWANIA DZIECKA. INTERWENCJA RODZICA NIE JEST TU POTRZEBNA; MOŻE ON JEDYNI "POZWOLIĆ" DZIECKU NA ICH DOŚWIADCZENIE (POZWALAMY, ABY WYDARZENIA BIEGŁY SWOIM TRYBEM), EWENTUALNIE WSKAZAĆ NA ICH ZWIĄZEK Z NIEWŁAŚCIWYM ZACHOWANIEM. KONIECZNYM WARUNKIEM ICH SKUTECZNOŚCI JEST KONSEKWENCJA RODZICÓW.

SYTUACJE, W KTÓRYCH WARTO STOSOWAĆ KONSEKWENCJE NATURALNE

- NISZCZENIE LUB GUBIENIE ZABAWEK I UBRAŃ WSKUTEK BRAKU ODPOWIEDZIALNOŚCI LUB NIEUWAGI
 - KONSEKWENCJA NATURALNA: NIE NAPRAWIAJ ANI NIE ODKUPOJ RZECZY; PRZYNAJMNIEJ PRZEZ JAKIŚ CZAS, ABY DZIECKO MOGŁO ODCZUĆ JEGO STRATĘ.
- ZAPOMINANIE
 - KONSEKWENCJA NATURALNA: NIE PRZYPOMINAJ ANI NIE ZDEJMUJ Z NICH ODPOWIEDZIALNOŚCI, ROBIĄC ZA NIE TO, CO POWINNY ZROBIĆ SAME.
- KIEDY DZIECI NIE WYWIĄZUJĄ SIĘ ZE SWOICH OBOWIĄZKÓW
 - KONSEKWENCJA NATURALNA: POZWÓL IM DOŚWIADCZYĆ SKUTKÓW ZANIEDBANIA NA WŁASNEJ SKÓRZE.

WYCIĄGANIE KONSEKWENCJI

2. KONSEKWENCJE LOGICZNE

KONSEKWENCJE LOGICZNE SĄ WYZNACZANE PRZEZ RODZICA I WIAŻĄ SIĘ ŚCIŚLE Z SYTUACJĄ LUB NIEWŁAŚCIWYM ZACHOWANIEM, ZAPEWNIAJĄ RESPEKTOWANIE PRAW, WZAJEMNY SZACUNEK I POCZUCIE SPRAWIEDLIWOŚCI; ICH CELEM JEST DOŚWIADCZENIE PRZEZ DZIECKO ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA TO, CO ZROBIŁO.

SYTUACJE, W KTÓRYCH WARTO STOSOWAĆ KONSEKWENCJE LOGICZNE

- NIEWŁAŚCIWE UŻYCIĘ ZABAWEK LUB INNYCH PRZEDMIOTÓW – KONSEKWENCJĄ LOGICZNĄ JEST TYMCZASOWA UTRATA PRZEDMIOTU.
- BAŁAGANIENIE – KONSEKWENCJĄ JEST SPRZĄTNIĘCIE BAŁAGANU.
- DESTRUKCYJNE ZACHOWANIE – LOGICZNA KONSEKWENCJA TO NAPRAWIENIE, WYMIANA LUB ZAPŁATA ZA ZNISZCZONY PRZEDMIOT.
- NIEWŁAŚCIWE KORZYSTANIE Z PRZYWILEJÓW LUB ICH NADUŻYWANIE – KONSEKWENCJĄ JEST TYMCZASOWA UTRATA LUB OGRANICZENIE PRZYWILEJU.

PROCEDURA PRZERWY JAKO SZCZEGÓLNY RODZAJ KONSEKWENCJI LOGICZNEJ

WSKAZÓWKI DO STOSOWANIA PROCEDURY PRZERWY:

- PRZEDSTAW METODĘ DZIECKU, ZANIM ZACZNIESZ JA STOSOWAĆ.
- WYBIERZ ODPOWIEDNIE MIEJSCE
- WYKORZYSTAJ ZEGAREK LUB MINUTNIK
- W PRZYPADKU PRZEKRACZANIA GRANIC WYZNACZ PRZERWĘ ZA POMOCĄ METODY OGRANICZONEGO WYBORU („MOŻESZ ZASTOSOWAĆ SIĘ DO MOJEGO POLECENIA, ALBO SPĘDZIĆ 10 MINUT W SWOIM POKOJU; CO WOLISZ?”
- KIEDY ZASADY ZOSTAŁY ZŁAMANE, WYZNACZ PRZERWĘ NATYCHMIAST – NP. W PRZYPADKU BICIA.
- PO ZAKOŃCZENIU PRZERWY DAJ DZIECKU „CZYSTE KONTO” – NIE WRACAJ DO SPRAWY, NIE WYPOMINAJ.
- WPROWADZAJ PRZERWY TAK CZĘSTO, JAK BĘDZIE TO POTRZEBNE

PROCEDURA PRZERWY JAKO SZCZEGÓLNY RODZAJ KONSEKWENCJI LOGICZNEJ

KIEDY WPROWADZAĆ PRZERWY?

- KIEDY DZIECKO „TESTUJE” TWOJE GRANICE
- KIEDY DZIECKO ZACHOWUJE SIĘ BEZ SZACUNKU
- KIEDY DZIECKO ZACHOWUJE SIĘ BUNTOWNICZO
- KIEDY SIĘ KŁÓCI LUB RANI UCZUCIA INNYCH
- GDY ZACHOWUJE SIĘ AGRESYWNIE LUB UŻYWA PRZEMOCY
- GDY MA NAPAD GNIEWU

DZIECI, KTÓRE OTRZYMUJĄ PRAWDZIwą UWAGĘ
DOROSŁEGO NIE MUSZĄ O NIĄ WALCZYĆ
NIEWŁAŚCIWYM ZACHOWANIEM....